

XV. évfolyam. 4. szám.

Ára 16 fillér

Szállótarján, 1937 január hó 23

KÜLKERESKEDELMI
MÉRLEGÜNK

Külkereskedelmi mérlegünk minden évről hangosabban igazolja kereskedelmi politikánk helyességét. A kimutatás adatai valóban reménykeltőek. Már maga az a tény, hogy az 1935. évi 49 millió pengő bevételi többletet 1936-ban 75 millió pengőre tudtuk felemelni, az már önmagában is igazolja külföldi barátaink ama bizakodó felfogását, amely szerint a dunavölgyi államok közül a csonkára szabdalts kis Magyarország az életrevalóság olyan erejét mutatja, ami az átszenvedett veszteségek mellett valóban csodálatosnak és meglepőnek látszik.

A kivitel fokozódó nagysága hűen rávilágít arra a változásra, amely az idők folyamán a szomszédos nemzetek felfogásában végbement.

Tudnunk kell, hogy a kisanthallamok — köztük elsősorban éppen Csehszlovákia — mindenképpen az elzárkózás gazdaságpolitikájára helyezkedtek velünk szemben. Felfogása szerint a térdrekenyszerítés, vagy a kisanthallam való beteretelés egyetlen s legbiztosabb eszköze: a gazdasági elszigetelés. A cél az volt, hogy Magyarország termelése ne jusson piacokhoz s ha jut is — csak távoli országokban, ahol a szállítás körülményes volta miatt ne lehessen versenyképes. Hogy ez az elgondolás valóban végre is hajtsák, Csehszlovákia maga járt elől a követendő példával, mikor mesterséges nehézségek támasztásával elérte, hogy Magyarország nem köthetett vele kereskedelmi megállapodást. Hogy ez magukra a csehekre milyen kockázatos kereskedelmi politikának bizonyult, azt maguk a cseh politikusok is elismerték, amikor szemére vetették a cseh kereskedelmi miniszter-

Fények a télben.

Alig hagytuk el a hivatalos téli időszak első harmadát, alig láttuk mutatónak a tél legszebb képét, a hermelin palástot, már is úgy tűnik fel, mintha egy sötét alagútból mennénk kifelé. Világosodik már! Körülöttünk még nedves falak, szűk sötétség, előtünk még jókora út, de lám messziről még bizony halványan, de már dereng az alagút kijárata és minden lépéssel, — minden nappal — fog a sötétség, fog a homályos út.

Ma még csak apró jelekből érezzük, jelekből, amelyek szinte észrevétlenek, hogy kifelé megyünk a télből, de ezek a jelek napról-napra szaporodnak és egyszerre csak majd arra ébredünk: tavasz van! Ma még csak annyi, hogy délután öt órakor még világos van, holott tegnap-tegnapelőtt még sötétedett már ilyenkor. Ma még csak annyi, hogy távolról, nagy távolról és csak egy pillanat szadredésig friss földszagot szimatolunk a levegőben, holott tegnap-tegnapelőtt, esteledéskor még nehéz téli köd fanyar szaga ült meg a várost... Ma még csak annyi, hogy itt-ott már nyújtózkodni kezd álomban egy-egy faág a fény, az ébredés felé, holott tegnap-tegnapelőtt még merev mozdulatlanul állt dermedve, szinte holtan aludt a fák...

Ma még csak ennyi, de nemsokára mindez már több lesz, teljesebb lesz, összefüggőbb lesz. A jelekből tünetek válnak, a tünetekből kialakul a valóság és mi ott állunk a homályos alagút zöld aranyban derengő kijáratánál, hunyorgató szemmel, mint aki a sötétből a fénybe lép, nyújtózkodó lárdát tagokkal, mint aki hosszú éjszakai álom után felébred... És az alagút, amelyben ma még csak világosodik, akkor egyszerre elmerül mögöttünk, mint egy sötét nehéz álom, a riss, világos reggelen...

Napok óta gyönyörködve néztem hivatali szobám ablakán át az Istennek szép ajándékát: a napfényt, délelőtti-

ként megfűrésztötte arany sugarával a téli álmat alvó természetet. Mintha megsajnált volna bennünket a tél és tűnő kis boldogsággal akart volna kárpótolni a sok-sok szürkeségért, amely mögöttünk van és még előttünk is borong. Vasárnap délelőtt is oly édesen sütött a nap, az égbolt olyan tiszta kék volt, hogy kicsalt egy kis napfényes sötéte. Csupasz kertek, meztelen villák, távoli tar erdők, kopasz hegycsúcsok, a fényben, mint valami arany és langyos égi zuhany alatt és úgy láttam: mosolyognak.

Minden mosolygott ezen a délelőtti égen és föld között s a fehéren felszárkózó templomtornyok szinte ujjongva fűrésztöttek karcsu testüket a záporozó napfényben... Mentem-mentem sem gondolván és lassan-lassan minden elcsendesült bennem, mintha az a sok mosoly és ujjongás, amely kívülem és körülöttem betöltötte az életet, átáradt volna belém és fényvel, meleggel sugározta volna be a sötét épületet, amely belül a fáradt test, a gondterhelt lélek. Minden oly könnyű, oly magától értetődő, oly egyszerű lett hirtelen és egyszerre csak meg kellett állanom, mert kinyílt bennem egy csodálatos, nagy megismerés, mint valami titkos ajtó, bűvös érintés.

Egy kisebb dombtetőn álltam, szemben a violabarna Karancs lágynalával, alant a völgyben háztetők ragyogtak és fák nyújtóztak szomjasan az égbolt felé, valahol egy messze ablak üvegén szikrázva égett a fény. Ekkor volt az a pillanat, amikor ráéreztem a legnagyobb, legmegnyugtatóbb igazságok egyikére, arra, hogy az életnek nem szabad célját keresni, mert legjobb esetben csak addig jutunk el, hogy megbékéljünk vele. És megbékélni az élettel nem lehet másként, csak úgy, ha beleolvadunk az örök és fenséges Természetbe...

Aztán derűsen tovább mentem...

(—ány.)

nek, hogy egy elméleti elgondolás kedvéért a cseh ipar legjobb és legbiztosabb piacát: Magyarországot elvesztette.

Évek hosszú sora után csak az idén van először a két állam között kereskedelmi megállapodás.

De azon évek, amelyeken keresztül a megállapodást nélkülözni voltunk kénytelenek, a magyar kereskedelmi politikára nem multak el, a tanulságok levonása és hasznos tájékozódás nélkül. Mert a kényszer hatása alatt éppen a boj-

kottól való szabadulás és a körülzárás veszedelemre arra a helyes utra vezette termelésünket, hogy szakítsunk az egyoldalú mezőgazdasági műveléssel s ne hanyagoljuk el az ipari művelést sem. Ennek az igyekezetnek meg is lett a kívánt eredménye. Még pedig kettős irányban. Befelé úgy, hogy az eddigi behozatalra utalt ország az ipari termelés több ágában nemcsak, hogy behozatalra nem szorul többé, de még jelentős kivitelre is lehetőséget nyert. Kifelé pedig olymódon, hogy termelési ágazatainak kiszélesítésével megvalósította a maga javára azt a helyes és gyakorlati angol felfogást, hogy csak az az ország számíthat fokozódó és állandó kivitelre, amely maga is venni hajlandó. Ez azt jelenti, hogy nem tud eladni az az ország, amely venni nem képes.

S a magyar kereskedelmi politika egészséges volta éppen azon a vonalon állta ki a tűzpróbát a legjobban, ahol a legtörekenyebbek gondolták. Mikor a legnehezebb idők fel tudta használni mezőgazdaságának iparának kellő fejlesztésére, voltaképpen az angol felfogásnak hódolt. Eladóképeséggel mellett vevőképesé is lett s így a kereskedelmi élet egészséges vérkeringésébe nemcsak mint mezőgazdasági, hanem mint ipari állam is bekapcsolódott.

S hogy nem éppen eredmények nélkül, azt éppen a múlt évi kereskedelmi mérlegünk adatai mutatják, ahol a számok beszédes tanúságai szerint, mint kiviteli állam szerepelünk még a textiliák és a gépek terén is, még pedig Angliába, ahol kitűnő gyártmányaink piacot tudtak maguknak hódítani. Mindezek azt a reményt kelthetik bennünk, hogy egész termelési rendszerünk átalakulóban van, sőt az átalakulás folyamatán már át is esett s igazi termelésünk nagyban

Búcsúztatás.

Páter Kiss Szaléz ferences atyát felletes hatósága Észak-Amerika New York városába helyezte át és az ott lakó katolikus magyarok lelki vezetésével bízta meg. P. Kiss Szaléz csak rövid ideig működött városunkban, de ez a rövid idő is elég volt ahhoz, hogy őt végtelen szereténysége, kiváló szónoki tehetsége, nagy papi felkészültsége és igaz magyar érzése feledhetetlenné tegyék barátai és a kat. hívők számára.

E hó 16-án szűk baráti körben vett búcsút azokról, akik őt igazán megszerették. A meghitt társaság író tagjai nevében k. Kraft Aladár bányatitkár búcsúzott el a tőle megszokott s igazi magyar érzésből fakadó lelkes beszédében, biztatva őt a további önzetlen munkára. Majd az ez alkalomra írt versét, melyet lapunk más helyén közlünk — szavalt el olyan érzéssel, hogy szinte könnyeket csalt a jelenlevők szemébe. Utána dr. Vilmon Gyula, városunk közszerepében álló t. orvosa mély gondolatokkal telt beszédében búcsúzott a távozó lelki pásztortól, kérve őt, hogy legyen az Amerikában élő magyar testvéreknek igazi lelki gondozója s vigye magával azt az önzetlen magyar szeretetet és szociális megértést, amellyel rövid ittlété alkalmán Salgótarján katolikus társadalmának igaz rokonszenvét sikerült kivívnia. Szeresse és buzdítsa őket a magyar feltámadásra s öntőn hitet a már lárd-

lelkekbe egy szebb és boldogabb magyar jövőre eljövételében.

P. Kiss Szaléz meleg hangon mondott köszönetet az igazi baráti szeretet hangján megnyilatkozott kedves szavakért. Kijelentette, hogy mint pap mindenkori szeretet hirdetője volt: Isten, haza és embertársai iránt. Csekély erejével igyekezett egész papi pályáján az emberek lelkébe az igazi krisztusi szeretet magasztos eszméjét belepalántálni, mert szent meggyőződése volt mindenkori, hogy az, aki a nagy Mindenható és felebarátját szereti, az csak jót tehet embertársaival s válhat a nagy társadalom és édes hazánk derék, becsületetes polgárává. Egész életében csak akkor volt, — mondotta a további beszédében — boldog, ha a fájdalom és nélkülözések könnyeit le tudta törölni szenvedő embertársainak szeméről. Jó magyarnak tartotta magát mindenkori és érzi, hogy bár messzire sodorta a háza tája től végzet, lelkéből azért az a magyar érzés és hazaszeretet lángja, amelyet édesanyja csepegtetett szívébe, soha sem fog elhamvadni. Új beosztását Isten rendelkezésének tudja, abban meggyőződik és igyekszik fog az ő segítésével az új hazában élő magyar testvéreknek mindenkori lelki vigasztalójuk és igazi lelki pásztorkodójuk lenni. Szent ígéretet tesz, hogy feltárja az idegenbe szakadt testvéreinknek az azon sebből vérző magyar haza szenvedéseit, melyet az igazságtalan és gyűlölet szülte Trianon okozott, de egyben szent kötelességének

ismeri a fáradt és csüggedt magyar lelkeket egy szebb és boldogabb magyar feltámadásra buzdítani. Isten az örök igazság és annak az igazságnak győzni kell! — Az északi plebánia híveitől a 17-én megtartott szentmisében megható szavakkal búcsúzott el az olyan sokak által megszeretett kedves lelképásztor.

— — — — —

Isten veled...

Írta: kirdlyfalvi Kraft Aladár.

Isten veled. Ma búcsúszóra int e bus pohár, S aranyserlegben is a bor most keserű. Nem derit minket dalra, vig kacajra sem. [mi már] S nem játszik homlokunkon sem a vigderű. Kiellen minden, lázik a határ Szívünkre ült a fagyos január. Könnytől reszkette mondjuk ki neved, Kedves Szaléz, Isten veled.

A kötelesség visz most más felé Egy új világba int az égi kéz — Tudásod emel mindég fölé — De tőled válni Kiss Szaléz nehéz. Elég volt nekünk a pár gondolat, Mit magként lelkeinkben ültettél, Kikelet lett a forró magokból És elfeledtük, hogy itt van a tél.

Oh! vidd magaddal, vidd el messzi utra Termő talajba az égő magot, S az elfelejtett, régi magyarok közt Alkossal szepet, szentet és nagyot.

Tanítsd meg őket ékes magyar szóra, Mit egykor tán a nagypapa beszélt, Ki büszkén vallotta magát Magyarnek Utolsó perciig, amíg ottan élt.

És nem baj, hogyha nem él már szegény A csontja porlad, réges-régen bört, De él a nóta, él még a szívükben Amit egykor a nagymama dalolt. S a szent szöveg lelkükben — Istenem — Rég elfeledve, eltemetve bár, Tanítsd meg őket ujjongó lelkeddel: „Cserebogár, sárga cserebogár...”

És vidd el nekik a mi szent hitünket, És vidd el nekik, amit akarunk Oh! mond meg nekik, hogy csatára készen Kemény izmokkal feszül a karunk. És mond meg nekik semmi sem kell nekünk Ami a másé, legyen bár csudás, Csak egy kell nekünk, ezért imádkozunk Az igazságos Magyar feltámadás.

És mond meg nekik, forró szép szavakkal Oh! add át nekik, amit üzenünk, Hogy egytől-egygig nyolc millió magyarja Az új feltámadásban bizunk és hiszünk. Szívünkben száll a tengeren át Lelkünkben fakadt a drága üzenet, Ugye — Testvér megígéred nekünk, Hogy az üzenetet nekik elviszed.

És mostan menj, repülj a feccse szárnyán Imánkba foglaljuk a Te neved, Isten segítsen drága Kiss Szalézunk, Végezz jó munkát, az Isten veled.

Salgótarján, 1937 január hó 16-án.

hozzájárul a külforgalmi mérlegünk előnyös alakulásához. Ha majd a mezőgazdasági áralakulások is lehetővé teszik a mezőgazdaság talpraállását és megerősödését — s ha az ipari tevékenység eddigi teljesítőképességét nemcsak megtartani tudja, de fokozni is: elmond-

hatjuk, hogy kereskedelmi politikánk oly biztos alapokra van fektetve, melynek megingatása külpolitikailag eleve reménytelennek mutatkozik. Ehhez mult évi külkereskedelmi mérlegünk szolgáltatja a legnagyobb biztosítékot.

Gazdaoktató tanfolyam záróvizsgálja Karancsesziben.

Mint megtörtént a salgótarjáni járás minden községéből egy-két hallgató vett részt azon a Karancsesziben megtartott zöldmező tanfolyamon mely ott a járási mezőgazdasági bizottság agilis elnökének Baranyay Miklósnak kezdeményezésére indult meg.

Mintegy 80 gazda vizsgázott a tanfolyam végzetével Dr. Pinkovich József miniszteri biztos zöldmező szövetségi alelnök, Krausz Jenő vm. gazdasági felügyelő, Dr. Matyasovszky Kamill főszolgabíró, Baranyay Miklós gazd. bizottsági elnök és sok más a járás területéről összegyűlt vendégsereg előtt f. hó 14-én a karancseszi Hangyaszövetkezet nagyertermében.

A tanfolyam hallgatói vizsga előtt hálaadó istentiszteletre vonultak a templomba, ahol Horváth László esperes plebánus mondott misét és szép beszédet. Arra kérte beszédében a tanfolyam hallgatóit, hogy amint most e tanfolyamon megismerkedtek az anyagi többtermelés feltételeit úgy ne feledkezzenek meg a „lelki többtermelés” szükségességéről sem, melynek módját az egyház állandóan tanítja s melyet még sem vizsgálunk bele az életünkbe! Ha a lelki többtermelés arányba állana az anyagi többtermelés rekordja után rohanó világban, bizony kevesebb bajjal élne e földön az emberiség.

Istentisztelet után a hallgatók vizsgáztatása kezdődött. Mindenkinél feladni kellett. Felelték is valamilyen dicsőre méltó ügyességgel. Hogy mi módon hoztuk karba elhanyagolt legelőinket, miképpen gondozzuk állatainkat, mire való a szántóföldi takarmánytermesztés, miben áll a takarmánytermesztés nagy jelentősége, miképpen kell helyesen kezelni a felhasználni a trágyát, melyek a talajművelés szabályai; mindezekről hallottunk okos, értelmes feleleteket a vizsgázó kisgazdák-tól. Öröm volt látni mennyire magukba fogadták azt a sok hasznos, eddig nélkülözött ismeretet, tanácsot, melyet előadók Takács János erdőtanácsos és Tolvaly Z. Géza szövetségi igazgató fáradságot nem ismerő lelkes szeretettel közöltek velük.

A vizsga végzetével dr. Pinkovich József szövetségi alelnök köszöntötte a hallgatókat amiért ilyen ügykezettel tanultak. Megköszönte az előadók fáradozását mely ily szép eredményt hozott. Beszéd után Matyasovszky Kamill járási főszolgabíró emelkedett szóra s olyan lelkesülten beszélt, hogy szavai mély megindulást váltottak ki. Néhány hallgató könnyező szemét törülgette. A földdel dolgozó magyar népek s a magyar földnek legszebb ünnepe az aratás — mondotta a főbíró — mikor az élettel telet aranykalász Isten áldásaként dől gazdag markokba, kévékbe, hogy verejtékes munkájáért jutalmat adjon annak, aki a föld del dolgozik. Az aratás áldása olyan lesz amilyen a magvetés volt. Itt — mondotta — hét napon át magvetés folyt. A lelkek talajába vetettek érdemes magot a tanfolyam előadói s a mag szép termést ígér. „Büszke vagyok rátok salgótarjáni járás gazdái!” Azután kiemelte, hogy a magyar fajnak leghatározottabb képviselő s a nemzeti eszme tartó oszlópa a magyar paraszt. A közmúlt forradalmi idejében bebizonyította, hogy mennyire igaz, hűséges, biztos fundamentuma ez a magyar paraszt a nemzeti gondolatnak. Nagyobb szeretettel kell foglalkoznunk a magyar paraszt s általában a gazdaérdekkel. Mert bár agrárország vagyunk, mégis a mezőgazdasági érdekek sokszor talán a kelle-ténél is jobban háttérbe szorulnak a tagadhatatlanul fontos nagyipari és nagykereskedelmi érdekek mellett...

Beszéd után a hallgatók bizonyítványait osztották ki.

A hallgatók nevében azután Petrőczy István ifj. mondott köszönetet azért a lelkes odaadó fáradozásért, melyet nyolc napon át előadók velük szemben tanusítottak. — Mi teljesen átforgalmaztuk, új emberek lettünk — mondotta.

Régi maradiságunk, nemtörődömiségünk már a múlté. A tudnivalóság, törekvés palántáit ültették a lelkekbe s megfogadjuk, hogy ez a palánta nem fog elcsenevezni. A tanfolyam hallgatóit pedig arra kérte, hogy az elválás után is lelkiileg maradjanak együtt. Elválnunk sohasem szabad gazdatársaim — mert mi egy család gyermekei vagyunk.

Ugyancsak a hallgatók közül mondott köszönetet az előadók fáradozásáért Tóth János mátránovai haligató.

A vizsgát ünnepi ebéd követte. Ebéd alatt több pohárköszöntő hangzott el. Az elsőnek Baranyay Miklós az egész zöldmező tanfolyam életrehívója emelkedett szóra. Köszönetet mondott az előadók-nak lelkes munkásságukért, melyet oly nagy eredménnyel végeztek. Köszönetet mondott a Salgótarjáni Köszönbánya rt-nek, a Karancseszi község előjáróságának s mindazonoknak, akik a tanfolyam felállítását támogatásukkal elősegítették.

Rámutatott azután arra, hogy milyen nagy haszna van a gazdának abból, ha közös célok érdekében egyesül. Ez a zöldmező szövetség is egy nagy csoport gazdát egyesít. De mi gazdák sokszor hibásak vagyunk abban, hogy mindent más-honnan, kívülről várunk s még meglevő érdekképviselői szerveinket is érdektelen-nül cserbenhagyjuk. Itt vannak mindjárt a mezőgazdasági bizottságok, melyek egyenesen a törvény által felállított érdekképviselői szervek, de a gazdák működésükről, sőt tán létéről is alig tudnak valamit. Pedig csakis megfelelő érdeklődéssel, tömörüléssel, a már meglevő érdekképviselői szervek életrekeltségével tudjuk biztosítani a magunk számára azt a szerepet és megbecsülést mely a gazdát, a parasztot ebben az országban feltétlenül megilleti. A magyar paraszt nevet tisztelettel kell mindenkinél kiejteti. Ez a szó: „paraszt” azt a földmivelő magyar népet jelenti, mely a magyar földet ezer év óta verejtékes munkájával miveli, de ha veszélyben van ez a föld, hát meg is védi, életét is kockára teszi érte.

A nagy tapssal fogadott beszéd után vitéz Zsidai Pál szólalt fel. Megköszönte Baranyay Miklós bizottsági elnök fáradozását, majd az előadók munkájáért mondott köszönetet. Ugy szeretnénk — mondotta — ha a kedves előadó urak továbbra is közöttünk maradnának. Adjon az Isten nekünk sok ilyen derék lelkes embert, mint Takács tanácsos ur, meg mint Tolvaly igazgató ur, akik oly odaadó önzetlenséggel tudnak a magyar népet dolgozni. — Azután arra kérte gazdatársait, hogy amint a harctereken oly meleg bajtársi érzéssel tudtak megosztozni egy darab száraz kenyéren, egy sovány falaton, úgy maradjunk itt is igaz, szerető, összetartó, nem egymás tépő, de egymást megértő társaság.

Végül dr. Pinkovich József mondott köszönetet mindazért a szeretetért, mely itt mindnyájukkal szemben, de főként a tanfolyam előadóival szemben megnyilvánult. Azt láttam ebből — mondotta — hogy ők nagyszerű munkát végeztek; mint már annyi más helyen. És ez az eredményes munka s ez a megnyilatkozó szeretet új erőt, új hitet ad nekünk s további munkára mely még ránk vár. Örömmel látom, hogy ez a nyolc nap ráébresztette a tanfolyam hallgatóit sok mindenre... Ráébresztette talán arra is, hogy tömörülniük kell, mert a tömörülés nagy erőgyarapodást jelent. Egy nagy várokozás, egy nagy változás segítség-várás jelei mindenütt felismerhetők, de érte-ség meg végre gazdatársaim, hogy a segítség nem felülről fog jönni, hanem innen lentől a mi megszervezett tömör-sorainkból. Végre vegyük tudomásul gazdatársaim, hogy csak magunkra számíthatunk! Ki kell verekednünk a minket megillető helyet, megbecsülést ebben az országban. Meg kell változtatnunk azt a szellemet mely a pénz hatalma alá ren-

deli a földet, a munkát. Mert nem a pénz minden, hanem a föld, a munka.

Sok országot bejártam — mondotta — de seholsem ejtük ki ezt a szót, hogy „paraszt” oly becsérőlt lelkisimlón hangon mint nálunk, pedig más országok parasztjai messze mögötte állanak érték tekintetében, a mi különbnek teremtett magyar parasztunknál. Viasza „kell” szerezni e név becsületét itt, ahol a legkülönb parasztság miveli a földet.

Igy végződött a nyolcnapos tanfolyam melynek végzetével ki-ki a maga falujába vitt haza sok szép tervet, akarat. Adná az Isten, hogy bő áldás kísérje munkájukat e szegény Haza s mindnyájunk javára! P—Gy.

Hírek és különféle

Halálozás. Bózik Andor nyug. Máv. főmozdonyvezető január 6-án rövid szenvedés után, váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 9-én volt nagy részvétel mellett. Mint kiváló mozdonnyvezető a békeidőben Ferdinánd bolgár cár udvari vonatát ő vezette, valahányszor az magyarországi birtokaira látogatott s a bolgár cár érdemrenddel is kitüntette. Mint a megszállott felvidék szülőtte a cseh megszállás után ide menekült s egyike volt a magyar revízió fáradhatatlan harcosainak.

A M.A.N.S.Z. Leánycsoportja műsoros táncestje. A múlt számunkban közzétettük azt a pompás műsort amellyel a leánykör kedveskedik, majd 23-i, szombati táncestje kedves vendégei nek. Ugy látszik a közönség is megérezte a Leánykör dicsőrendő jószándékát, mert az est iránt a város és környéke részéről olyan nagy az érdeklődés, hogy a jegyek tekintélyes része már elővételben elfogyott. Ajánlatos tehát még a mai napon a jegyekről előre gondoskodni a Nemzeti Egység Pártja Széna téri irodájában. Aki pedig elnézés foly-tán meghívót nem kapott volna, a meghívók igénylése is itt történhetik.

A salgótarjáni vendéglátó iparosok e hó 27-én „Vendéglős-Bál”-t rendeznek a Nemzeti Szálló összes termében. Aki meghívót nem kapott és arra igényt tartanak, szíveskedjenek a Nemzeti Szállóban Keszler Mátyás szállodásnál igényelni.

Háziasszonyok! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb táztartásokat megkapja, ha még ma kéri a Dr. Oetker-féle világírú fényképes receptkönyvet, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: Dr. Oetker A. Budapest, VIII. Conti-utca 25.

Gyermekek felmezdélután. Az Evangélikus Nőegylet 1937. febr. 7-én farsangvasárnapján az acélgyári Olvasóegylet nagyertermében fogja megrendezni ezévből a gyermekek farsangi délutánját, amely a legizisztább öröm, a gyermek öröme szolgáltatásban sorakoztatja fel a szülőket és jóakarókat. — Minden érdek-lődőt szeretettel vár a Rendezőség

Hízek egy Istenben.
Hízek egy hazában,
Hízek egy isteni órák igazságában.
Hízek Magyarország feláldozásában.
Amen.

A Salgótarjáni Üveggyár munkásgyermekének karácsonya.

A Salgótarjáni Üveggyár R. T. központi igazgatósága Anyavállalatának, a Salgótarjáni Köszönbánya Részvény Társulatának áldozatkész, szociális tradícióit követve, ezidén is a gyári kis munkás gyermekek nagy seregének szerzett örömet, boldog karácsonyt.

A vállalat központi igazgatójának, Zoltán Frigyes igazgatónak előterjesztésére, az anyavállalat elnöke, dr. Chorin Ferenc Ö. Excellenciája, nemesszivű készséggel adta meg hozzájárulását ahhoz, hogy az 1200 főnyi munkásság minden 3—14 éves gyermeke cipő, illetve ruha adományban részesüljön.

Az igazi nemesveretű szociális gondolkodásnak szép példája ez az elhatározás, melynek valótársaként 465 kis munkásgyermeket ruházott fel az üveggyár igazgatósága. A fiuk kitűnő minőségű, tetszetős kivitelű meleg ruhákat, illetve egy-egy pár erős, igen jó cipőt, a leánykák ugyancsak igen jó minőségű szép cipőket, vagy pedig — szüleik vá-

Jó megjelenésű urakat

ÁLLANDÓ ALKALMAZÁSRA

magas jutalék mellett
Salgótarján és vidékre ke-
res a Singer Varrógép
Részvény Társaság
salgótarjáni fióküzlete. —
Jelentkezni lehet szemé-
lyesen az üzleti órák alatt.

Akik soha sem mulathatnak, mert mindig a mások mulatságát igyekeznek kedélyessé és kellemessé tenni, most iskolát fognak mutatni, hogyan kell mulatni. Jó mulatást!!!

Meghívó. A Salgótarjáni Református Egyház 1937. január hó 30-án este fél 9 órakor az Ipartestület székházában „Műsoros estet” tart, melyre tisztelettel meghívjuk és szeretettel várja a Refor-tus Egyház. Helyárak: Zenekari ülése és szölyye 1-4 sorig: 3 P, szölyye 5-8 sorig: 250 P, támlásszékek 1-4 sorig: 2 P, támlásszékek 5-8 sorig: 150 P, állóhely 80 fillér. Jegyek Véghe Kálmán és Friedler Samu könyvkereskedésében, az acélgyár-ban Nagy Bertalan, a bányatársulatnál k. Kraft Aladár kaphatók. Az est jöve-delmét a református templom berende-zésére fordítjuk. Felülfizetéseket közö-nettel fogadunk. Műsor után tánc. Műsor: Aueber: „Fra Diavolo” Nyitány. Előadja a bányazenekar Vilezsal Richárd karnagy vezetésével. Reményik Sándor: „A hógolyó” c. költeményét szavalja Kiss Zoltán joghallgató. Gitárszólók Mertz, Sancho és ifj. Babrik műveiből. Előadja ifj. Babrik János gitárművész. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Hegedűs Lóránt ny. pénzügy-miniszter. Bartók, Dohnányi, Farkas, Hubay és Kodály-dalokat énekel Dr. Székelyhidy Ferenc, a m. kir. Operaház örökös tagja. Zongorán kíséri: Hetényi Kálmán. Gitárszólók Rodríguez, Tárrega, és ifj. Babrik műveiből. Előadja ifj. Babrik János gitárművész. Tschaikovsky: „Olasz Capriccio”. Előadja a bányazene-
kar Vilezsal Richárd karnagy vezetésével.

A róm. kath. leányok „Boldog Margit” kongregációjának otthonában a kath. Olvasóköri február hó minden hétfőjén dr. Vilmon Gyula egészségvédelmi, Semetkay József tanár irodalmi előadást tart d. u. 6-8 óráig a vm. nép-művelés keretében. Vendégeket szívesen lát a leánykongregáció.

Pálfalván 17-én megtartott vil-lám sakkbajnokságot Gabriel nyerte 13 ponttal. 2) Magyari 12, 3) Balázs 12, 4) Halácsy 12, 5) ifj. Balog 10 és fél, 6) Vári 10, 7) Kovács 9 és fél, 8) Simon és Szarvas 8 ponttal. A szépen megren-dezett versenyen 16-os mezőny indult. A pálfalvai sakkozók erős ellenfeleik voltak a tarjánjaknak. Különösen feltűnt a pálfalvaiak közül a tehetős Magyar, ki-nek 2 ik helyezése meglepetés. A ver-seny megrendezése Kovács üveggyári tisztviselő érdeme.

A felosztást egyszerű, de megható kis ünnepség előzte meg a csillogó karácsonyfa alatt: egy kisleány elmondta a Miatyánkot, egy másik megható irredenta karácsonyi verset szavalt el, egy harmadik pedig szép kis beszédben közönte meg az igazgatóság gondoskodását.

A Salgótarjáni Üveggyár ezidén im-már hatodik ízben évről-évre nagyobb keretek között folytatja áldásos karácso-nyai akcióját. Az 1936-os karácsonyi adománnyok összértéke jóval felülhaladja az 5200 pengőt.

Az ezideli felosztást is, mint minden évben, a gyár igazgatójának és tisztviselőinek felelőségei végezték szeretetteljes gondossággal.

HALÓK EBÉDLŐK ÚRISZOBÁK kombinált berendezések Budapesti Bútorszalomban

k. l. t. Budapest, VIII. Baross-utca 21.
Nagy választék. Kedvező árak. Részletekért
kérem a Budapesti Bútorszalomban megjelölt
címet. Szabványos és egyedi készítésű
bútorok. Árak és feltételek a Budapesti Bútorszalomban.

Gyöngyös drágasági segélyt
szavazott meg tisztviselői számára.
A Városok Lapja legutóbbi száma közölte, hogy Gyöngyös város képviselőtestülete a fokozódó drágaságra való tekintettel tisztviselői számára drágasági segélyt szavazott meg. Ha figyelembe vesszük Gyöngyös mezőgazdasági jellegét, például az élelmiszerekkel behozatalra szoruló Salgótarjánban szemben, akkor tünik ki igazán a gyöngyösi képviselőtestület állásfoglalásának jelentősége. Ennek a határozatnak meghozatala még a kevésbé indokolt helyen is, a tisztviselők iránti legnagyobb megértésről tesz tanúságot. Remélhetőleg a gyöngyösi képviselőtestület példáját követni fogják más helyeken is, mert a drágaságnak valami módon való kiegyensúlyozása elsősorban nem is a tisztviselők, de a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem érdeke. Ezen keresztül pedig országos érdek is.

A mestervizsgáló bizottságok elnökeinek és alelnökeinek kinevezése. A kereskedelmi és iparkamara elnöke, mint már azt „A Munka” múlt heti számában megírtuk, Salgótarjánban az asztalos, cipész és csizmadia, férfiszabó, hentes és mészáros iparban alakított mestervizsgáló bizottságokat. A múlt héten megtörtént a mestervizsgáló bizottsági elnököknek és alelnököknek a kinevezése is. Ezerint a cipész és csizmadia iparban elnök: dr. Figus Béla városi főjegyző, alelnök: Nagy Antal elemi iskolai igazgató. Az asztalos iparban elnök: dr. Tóth Mátyás városi aljegyző, alelnök: ifj. Timaróczy Sándor villanyszerelő és műszerész. A férfiszabó iparban elnök: Kilczér Béla építőmester, alelnök: Pál Dezső férfiszabó. A hentes és mészáros iparban elnök: Zsiday István szíjgyártó, alelnök: Kovács Lajos hentes és mészáros. Amint értesülünk a kinevezettek a város polgármesterének kezébe a hétfői nap folyamán teszik le az ünnepélyes fogadalmat. Lapzártakor értesültünk, hogy a budapesti ker. és iparkamara a kovács, valamint a bognár, kocsiágyártó iparban is alakított mestervizsgáló bizottságokat. A kovácsipari mestervizsgáló bizottság elnökéül Gólián Rezső acélgyári főmérnököt, alelnökéül Takács Ferenc ipartestületi elnököt, a bognár és kocsiágyártó ipari mestervizsgáló bizottság elnökéül pedig Trautman János okl. mérnököt, alelnökéül Hegedűs Gyula borbély és fodrász mestert nevezte ki.

Új ruhaszalon nyílt a Menház. u. 44 sz. I. emeleten, ahol esti szabászat tanfolyam is nyílik, amely 6 hétig tart. A képzést az új szalon vezetője Fábrián Zoltánné. Budapesten egy előkelő francia-angol szalonban nyerte. Kéri a közönség n. b. támogatását.

Turisták! A Magyarországi Kárpát Egyesület salgótarjáni osztálya a „Kodak” filmgyár rendezésében 1. évi január hó 27-én (szerdán) este 8 órakor a Róm. Kat. Olvasókörben propaganda vetített-képes és filmelőadást tart, melyre ez uton is meghívja a turistákat és az érdeklődő turistabarátokat az Elnökség Belépődíj nincs!

Budapesti pipere és rövidáru nagykereskedő, cég
keres a szakmában bevezetett helyi képviselőt Salgótarján és környékére.
Ajánlatok „Piperecikk” jellegre Rudolf Mossehoz, Budapest IV., Váci-utca 18.

Hirdessen!

A Munka

politikai
hetilap

Női kereskedelmi szaktanfolyam.

Kemenes Illés tankerületi kir. főigazgató felhívást intézett a helybeli polgári iskola igazgatójához, hogy egy női kereskedelmi szaktanfolyam megszervezése iránt tegye meg az előkészítő lépéseket. Ebben a felhívásban a tankerületi kir. főigazgató az életből és tapasztalatokból merített olyan indokokkal támasztja alá a két éves szaktanfolyam szükségességét, hogy azokkal teljes egészében azonosítjuk magunkat. Az indoklást a következőkben adjuk:

„Köztudomású, hogy a polgári iskola IV. évfolyamának elvégzése után a leánytanulók tekintélyes hányada iskolai tanulmányait befejezte. Azok, akik más, huzamosabb képzést igénylő iskolatípusba át nem lépnek s ez épp a lányok nagyobb tömege, többnyire céltalan semmittevésben tölti azt a pár esztendőt, ami az iskolából való kilépés és egy kispolgári családalapítás közt eltelik.

De sem vallási, sem nemzetnevelő szempontból nem megnyugtató az a körülmény, hogy ezek a 14—16 éves lányok azzal az általános műveltségi anyaggal, amelyet a polgári iskolából magukkal vittek, kész prédái lehetnek koruk legkülönbözőbb, de semmiképp sem kíváncsatos szellemi áramlatainak. Ezeknek a tanoknak, gyakran csak léhaságban mutatkozó, romboló erőnek a befogadására ezek a lelkük igen alkalmasak, mert befogadni, vagy értékelve elbírni, az két különböző foku szellemi képzettséget jelent. Természetes, hogy ezek a fiatal lelkék koruknál, szellemi éretlenségük miatt fogva sem képesek az utóbbira s így tévutakra, léhaságra ösztönöz áramlatokkal szemben sem tanúsíthatnak kellő ellenállást. Még akkor sem, ha a szülői ház némileg elfoglalja idejüket és munkásságukat igénybe veszi. De a mai viszonyok között egy kispolgári háztartás üzemének ellátására egy munkaezred teljesen elegendő. S ahol az anya munkaképes, ott nem is hajlandó tapasztalatokon épült és tekintélyt adó munkakörének átengedése.

Gyakran épp a tévesen értelmezett szülői szeretet oka annak, hogy lányukat a házimunkától az anyák megkímélik, amivel még jobban kiszolgáltatják őket az unalomnak, téleneségnek, ami már magába véve is minden rossznak melegágya lehet. Nem is szölok azokról a sajnálatos esetekről, amikor az iskola épp a szülői ház, vagy környezet befolyását igyekszik ellensúlyozni.

A polgári iskolának hat osztályúvá történő esetleges kiépítése sem nézhetünk tétlenül ezeknek a ránc nézve — tömegüknek fogva is — értékes lelkeknek a kallódását és meg kell kísérelnünk addig is, a mai iskola típusok egyikének keretén belül nagyobb számban való foglalkoztatásukat.

Legalkalmasabbnak látom erre a két éves női kereskedelmi szaktanfolyamnak a szaporítását olyan ipari és kereskedelmi gócpontokban, ahol a népes polgári leányiskola felé szaktanfolyamnak a felállítására indokoltan mutatkozik.

A két éves női kereskedelmi szaktanfolyam tanulónak 90 százalékát polgári iskolából kapja. Tanulmányi anyagával szerencsésen egészíti ki azokat az ismereteket, amelyeket a polgári iskolai tanuló általános képzés szempontjából kapott, szakismeretekkel. Ezek a szakismereti tárgyak nemcsak arra alkalmasak, hogy „irodai segédkörk” képezzék ki a tanulókat. Hasznosítani fogja ezeket az itt nyert ismereteket az is, aki családanya lesz. Hiszen köztudomású, hogy ma a nő látja el a család számára a szükséges cikkeket beszerzését. Ezért szüksége van áruismeretre. Fontos, hogy a gyapjú szövete a pamutszövetétől meg tudja különböztetni, felismerje a kender vagy a lenvásznat, a ködedényt a porcelántól meg tudja különböztetni. Mint a háztartásnak a vezetője, szükséges, hogy a könyvvitel alapelemeivel annyira legálabb tisztába legyen, hogy a család jövedelmének, gyakran szűken mért garasait a leggazdaságosabban beosztani képes legyen. Egész családok gazdasági szintjének emelkedése vagy süllyedése múlhat azon, hogy arányosan meg tudja osztani a háziasszony a családfelelősséget jövedelmét. Csak rendkívül gondos beosztás mellett érhető el, hogy a kispolgári kulturális élvezetekből is kivehesse

részt. De ami számára gyönyörűség — könyv, színház, egy jó film képeben —, az más oldalról a nemzeti kultúra megőrzését szolgálja és így valamennyiünk érdeke, hogy kispolgári jövedelme mellett erre áldozzon.”

Az itt felsoroltakon kívül még azt az előnyt nyújtana a két éves szaktanfolyam, hogy annak sikeres elvégzése után azok, akik tovább óhajtanak folytatni kereskedelmi tanulmányaikat, igen csekély anyagi különbözeti vizsgával és jelentékenyen olcsóbb tan- és vizsgadíjjal átléphetnek a felső kereskedelmi iskola III. évfolyamára, mely körülmény anyagilag jelentékenyen megkönnyíti a szerényebb jövedelmű szülőknek is azt az óhaját, hogy leánygyermeküknek egy szakiskolai vég bizonyítványt (érettségit), intelligenciát s esetleg kenyeret adhassanak kezébe.

Hisszük, hogy a város, a vállalatok, az OMKE és az Ipartestület helybeli csoportjainak összefogásával a polgári iskola igazgatóságának sikerül a tanfolyamot megszervezni és a jövő tanévben megnyitni. A magunk részéről figyelemmel fogjuk kísérni a szervezés munkáját s annak állásáról időközönként tájékoztatni fogjuk olvasóinkat.

(—dny.)

Sport. Vasárnap d. u. nagy érdeklődés mellett játszott a starjáni egyetemisták hockey csapata a pásztóiak csapatával, melyet a tarjániak 5:1 arányban nyertek meg (0:0) (2:0) (3:1) Góllövők, Csekey, Buljovszky, Hoffmann és Gémesi. 24-én d. u. a gimnázium csapatával mérkőznek a városi pályán.

A kolduskérdésről kapcsolatban a Szegényügyi hivatalnak az a tiszteletteljes kérelme, hogy a közönség ne adakozzék külön az újabb besurranó vidéki, vagy helyi leginkább cigánykéregeknek, hanem inkább hívja fel a rendőrség figyelmét a kihágásra, aminek céljában szigorúan büntet a rendőrség.

Amit nehezen vár a társadalom.

A magyar kormány nem ok nélkül bizta a kultuszminiszterre az állatállományért felelős ügyének behatódó gondozását. Minden miniszternek kötelessége a maga hatáskörében arra törekedni, hogy minél több végzett fiatalember jusson íróasztalhoz, de ezen túlmenően a kultuszminiszterre hárította a kormány a feladatot, hogy az ifjúsági problémával foglalkozzék és megoldására terveket készítsen. Miért bizta ezt a súlyos feladatot a kormány éppen a kultuszminiszterre? Azért, mert az értelmiségi állatlanság kérdése összefügg az oktatás reformjával. Sajnos, nem jelenti a kérdés megoldását az, hogy a kormány elhelyezt néhány ezer fiatalembert, tovább törekszik egyesek elhelyezésére és intervenciójára a magángazdaság most ismét ötszáz diplomásnak juttat kenyeret. Nem jelent ez végleges megoldást, csak részleges eredményt azért, mert sokkal több van a kenyeretelen diplomások, de nem jelent azért sem, mert nemcsak a most várakozókról van szó. Évente sokkal nagyobb számban kerülnek ki a középiskolából és az egyetemről az elhelyezkedésre váró fiatalok, mint amennyit a magyar élet értelmiségi pályái a legkülönbözőbb vonalakon fel tudnak szívni.

A megoldás eszközei közt jelentős szerepet jut tehát az iskolai reformnak, az értelmiségi túlterhelés csökkentésének és a gyakorlati pályára való nagyobb arányú nevelésnek. A kultuszminiszter nemrég cikkében szölt a nemzetnevelés elvi feladatairól, legutóbb pedig előadásában az iskola bajairól és reformjának részleteiről nyilatkozott. A magyar közéletben az utóbbi időben többször hangot adtak a szülők általános panaszainak, amelyek arról szólnak, hogy az iskola nagyon megterheli a gyermekeket. Két-évtelen, hogy a háború utáni gyengébb idegrendszerű és fizikumú generációtól sokkal többet követelnek, mint a korábbi, erőteljesebb nemzedéktől kívántak. Nem kifogásolja azt senki, hogy az ifjúság többet tudjon, hiszen kulturálisan megőrzés is fontos, de joggal kifogásolja min-

EGYSZERŰ DE NAGYSZERŰ

MERT A
VILÁGOS FEJ VÉDELEM
DR. OETKER
SÜTŐPORRAL
KÉSZÜLT

Az Országos Névmagyarosító Társaság új címe: Budapest, VII., Rózsá-utca 40/a. (Király-utca mellett) telefon 1-334-14. Dr. Lengyel Zoltán ügyvéd, v. országgyűlési képviselő elnök.

A Nőegyletek együttes akciójából fentartott népkonyhán naponta 170 adag ebédet szolgáltatnak ki. Bárminő segítséget, adományt hálással fogad a vezetőség.

Élelővésezt. A 7 kp. zlj. február hó 6-án 6 h-13 h-ig a harczerű lőtéren és lövöldön Somoskújfaluól Nyrasó területen éles lögyakorlatot tart.

Salgótarján m. város polgármesterétől: 8229/1936. Néhai Löwinger Rezső alapítvány kamatai.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Löwinger Rezső közszégi orvos 1200 pengős alapítványának 1936. évi kamataira pályázatot hirdetnek.

Az alapítvány kamataira minden salgótarjáni szegény pályázhat. A kérelmek szóban, vagy írásban a városi szociális ügyosztályán terjesztendők elő.

Pályázati határidő február 8.

Salgótarján, 1937. január 20.

dr. Förster
polgármester.

denki, hogy olyan sok felesleges tanítanak, amennyit a gyermekek agya befogadni képtelen és így a sok lényegtelen közt gyakran elvesz a lényeg.

Általános panasz az a szülőknek, akik most örömmel hallják a leghivatottabb részről, Hóman Balint kultuszminiszterétől, a tudós egyetemi professzortól a diagnózis megállapítását. Az oktatásügy legfőbb irányítójának kritikájából csak ezt a néhány mondatot idézzük: „Az iskola válságának oka a nevelőszempont elbanyagolása az oktatás szempont mellett és az értelmiségi nevelés elanyagolása a szakismereti közlés javára... Az egyetemes művelődési ideál helyét a kis szakideál foglalta el. A szakismeret-közlés vágya... a hatalmas ismeretanyag-bővüléssel párosulva vezetett az iskolák tananyagának tetemes kibővülésére, új szakelméleteknek, a gyermekagy által be nem fogadható elméleteknek az iskola anyagába való beillesztésére... Az iskola elfelejtette, hogy rendeltetése nem enciklopédikus ismeretanyag nyújtása, hanem a gondolkodás fejlesztése, a léleknevelés. A nevelés és oktatás egyensúlyát tehát helyre kell állítani... A tanárt és tanulókat közelebb kell vinni egymáshoz.”

A közvélemény most várja, hogy miután a professzor megállapította a helyes diagnózist, következzen a gyógyítás. A másik vonatkozásban is érdeklődéssel várjuk a miniszter ténykedését: a gyakorlati pályára való nevelés terén, mely az állatlanság megoldásánál is fontos. Igéri a miniszter a gyakorlati iskolák átszervezését is. Így a polgári iskoláknak gazdasági irányú átalakítását, mégpedig a falusi és városi típus megkülönböztetésével. Olyan új leányközépiskolát is terveznek, amely gazdasági, egészségügyi és társadalmi pályákra képesít, miután a túlszult tanítónői pálya már nem ad elhelyezkedési lehetőséget. A tanárképzést is megreformálják és minden vonalon biztosítani kívánják a nevelés és oktatás egyensúlyát, az egészséges nemzetnevelést. Ezt várjuk.

S. L.

